

SOCKENSTRUNT

FRÖSUNDA HEMBYGDSFÖRENINGENS KVARTALSTIDSKRIFT

Grundad 1978

Nr 1 2007

Foto Algot Laurell

Foto Bertil Hellsten

- Sidan 2 *Vasa då och Vasa nu: Gullan i Vasa*
- Sidan 4 *Fader Wredh*
- Sidan 6 *Gudstjänst med och för socknen*
- Sidan 7 *Förgångna ord*
- Sidan 7 *Hjälp på hemmaplan*
- Sidan 8 *Den gamle grå*

89 år i samma hus: Gullan Karlsson

Foto Algot Laurell

Foto Bertil Hellsten

Huset Vasa byggdes 1909 av Gullan Karlssons far Algot Laurell. Huset står kvar och ser nästan likadant ut än i dag, som framgår av omslaget till detta nummer av Sockenstrunt. Tomten styckades av från gården Åvasta

och blev granne med Blåbandsföreningens samlingslokal Klippan som byggts några år tidigare, 1904. I den föreningen var Gullans far en aktiv medlem, vilket även Gullan blev i unga år.

Gullan Karlsson, som bor i huset Vasa i Frösunda, fyllde i år 89 år. Hon har bott i samma hus i hela sitt liv. Närmsta gannen är Klippan, som tidigare varit samlingslokal för Blåbandsföreningen i Frösunda. Föreningen verkade för nykterheten. En aktiv medlem var Gullans far Algot Laurell, och det var naturligt att Gullan och hennes två äldre bröder även blev medlemmar där.

Fadern Algot, som var känd som Frösundas förste fotograf, hade också en cykelverkstad i uthuset bredvid huset Vasa. Dessutom och startade han en taxirörelse omkring 1925. Han körde då många fasta kunder. Bland dem fanns "Fröken Östman", lärarinna i Åvasta skola, som åkte till gudstjänsten i Frösunda kyrka på söndagar. Resande antikhandlare åkte också runt med taxi för att köpa antika varor i gårdarna. Algot var även verksam som snickare, hantverkare och entreprenör.

Levande järnväg

Att bygden Frösunda då var levande berodde nog på att järnvägen fanns och hade station in på knutarna. Det var inte långt till att stiga på tåget som gick mellan Stockholm och Norrtälje.

År 1947 gifte sig Gullan med Harry. De fick två barn tillsammans: Sonen Torsten föddes 1948 och dottern Ann-Katrin, "Anki", som föddes 1954. Torsten flyttade senare till Södertälje men var ofta hemma i barndomshemmet för att hjälpa mamma Gullan. Han gick hastigt bort våren 2007.

Anki, som flyttat hemifrån 1972 och bosatte sig i Fisksätra i Nacka, flyttade med make Bertil tillbaka till mamma Gullan i Vasa i oktober 2007.

Anki berättar att det var vanligt förr att flickorna flyttade tidigt till stan eller dess närhet, medan pojkarna stannade kvar på gårdarna för att arbeta. Många var bönder med mjölkkor och arbetskraft behövdes på gårdarna.

I dag finns inte många mjölkbönder kvar. Gullan minns att det blev en stor förändring i samhället när det bildades storkommuner. Skolorna på hemorten försvann och skolskjutsar fraktade barnen till tätorter. Affärer slogs igen. Bryggarbil, fiskbil och rullande handelsbodas ersatte, men försvann rätt så snart de med.

Stora förändringar hade skett redan tidigare, men då handlade det om att elektriciteten och telefonen kom till byn och Gullan minns att det fanns

tre abonnenter på telefonnummer 9.

Gårdarna Åttesta, Åvasta och huset Vasa var sammankopplade, och hade samma nummer med tilläggen A, B eller C. Det var viktigt för Vasa att ha telefon eftersom det fanns en taxirörelse där. Taxinumret var Frösunda 9A.

Strömavbrott förekom ofta, men det blev bättre på 1980-talet då elledningarna drogs om. Vatten var det inte heller så gott om. Flera gårdar delade på samma brunn och i huset Vasa fick man i många år pumpa upp vatten från källaren till köket med handkraft, och det fordrades att man var två som arbetade tillsammans. När det var fullt i hinken uppe i köket knackade man på röret så det hördes i källaren.

Bättre förr?

På frågan om vad som var bättre förr svarar Gullan att servicen var bättre. Skolor och affärer fanns i närheten. Men när man skulle åka till Uppsala och hem igen tog det nästan hela dagen. Numera går det fortare att förflytta sig.

Man hade fler fritidsaktiviteter på hemmaplan förr. I Frösunda fanns idrottsförening, skytteklubb och fotbollsförening med många medlemmar.

Ungdomarna samlades i SLU, som var lantbruksungdomar, hos Frömans i Skrävsta för att umgås. Och inte minst fanns Blåbandsföreningen i Klippan intill bostaden. Nu är skolorna utspridda och klubbverksamheten är knuten till större samhällen.

Huset Vasa ser i stort sett likadant ut nu som när Gullan föddes. Endast den gamla glasverandan är ombyggd till hall för värmens skull. Ytterväggarna är också klädda med suveränt underhållsfria eternitplattor, som alla dock inte anser vara det vackraste som finns på den fronten.

Men med de nygamla invånarna finns många nya planer. Huset ska moderniseras på sikt och ses över så att Gullan kan bo kvar så länge hon vill. Gullan är en av de få som aldrig flyttat hemifrån från barndom till ålderdom.

Monica Blumenthal

Gullan som barn, fotograferad av fadern Algot Laurell.

Både Gullans far och make körde taxi. Under andra världskriget blev det extra komplicerat med gengastekniken som ersatte bensinen. Gullans blivande man Harry till höger.

Under kriget fick Gullan tjänstgöra som luftbevakare. En bevakningsplats var på taket till Prästgården (inte Prästbostället) som syns i bakgrunden.

Gullan och Blå Bandet

Blåbandsrörelsen har varit en viktig del av Gullans liv. Rörelsens tidning Blå Bandet uppmärksammade tidigare i år att hon varit medlem i 75 år. Vi återger delar av artikeln från den tidningen.

Gullans hem, Vasa, ligger alldeles intill Blåbandsföreningens lokal Klippan. Den var den naturliga samlingspunkten för olika verksamheter. Här fanns också ett nära samarbete med missionsförsamlingen som bland annat hade söndagsskola.

Gullans föräldrar hette Algot och Hildur och hon har haft två bröder som alla var med i Blåbandsföreningen. Gullan gifte sig med Harry 1947. Maken gick bort år 2004.

Hennes mor avled tidigt, så Gullan fick hjälpa till att ansvara för hemmet tillsammans med sin far och sina syskon. Med familjen och blåbandslokalen intill var det naturligt att

som 13-åring bli medlem 1 september 1932.

- Det har varit tryggt att vara nykterist och jag har alltid hållit på det, framhåller Gullan.

Gullan gick folkskola i sex år och sedan blev det två fortsättningskurser inom hushåll och skolkök. I fyra år arbetade hon som barnflicka hos en kusin som var lärarinna. Under 1940-talet arbetade hon under fyra år i kontoret på Frösunda såg. Senare har hon även arbetat som skolmåltidsbiträde. Annars var hon under barnens uppväxt hemmafru.

När Gullan minns tillbaka och berättar om ungdomstiden är det många ljusa och positiva minnen som dyker upp.

Under 1930- och 40-talen cyklade man mycket och Gullan berättar att de cyklade till flera riksmöten i Blåbandsrörelsen, bland annat till Jönköping. Fast hon avslöjar också att de polletterade (fraktade) cyklarna på tåg delar av sträckorna.

Under 1950-talet började avfolkningen från landsbygden. Det är nu bara Gullan bland medlemmarna som bor kvar i Frösunda församling. I mitten av 1980-talet klarade föreningen

inte längre att underhålla och driva Klippan, som därför såldes.

Gullan känner sig frisk och synen är god, så hon kan läsa, lösa korsord och handarbeta, främst virka och sticka. Tidigare har hon också vävt med vävstol.

- Nu är det mest "fönsterremsor" jag gör.

Gullan promenerar ofta och använder stavar.

- Det är bra, för då känns det inte vingligt.

Att det är nära till naturen och möjlighet att gå ut och promenera är något av det som Gullan uppskattar. Trots detta skulle hon nu önska sig ett mer modernt boende. Idag har hon till exempel toaletten i ett av uthusen, något som för de flesta av oss idag skulle kännas ganska avlägset.

Ändå trivs Gullan fortfarande bra att bo i sitt hus från 1909.

Vi frågar vad som är det bästa med att bo här.

- Det är härligt att sitta här och titta ut, en morgon häromdagen såg jag en räv och ofta kan man se både älg och rådjur.

Per-Olof Svensson

En berättelse om vår far **Ragnar Wredh** som vi minns och som vi ser det

Ragnar Wredh på 70-årsdagern 1973

Fader Ragnar föddes den 27 september 1903 i Vreda soldattorp i Frösunda. Vid sju års ålder blev det skolgång i Sunnanå småskola och därefter i kyrkskolan, sammanlagt sex år.

Efter konfirmationen blev man ju karl på den tiden och då skulle man börja arbeta. De arbeten som stod till buds var på någon gård som dräng, som skogshuggare eller vid ortens industri om någon sådan fanns. Att söka arbete i Stockholm var nog för de flesta för stort på den tiden.

Arbete ja. Den tid som följde nu var nog en blandning av att hjälpa sin far Wilhelm Wredh med diverse göromål, som att gräva och spränga brunnar, diverse smärre husreparationer och att hjälpa till på hemmanet.

Den stora arbetsplatsen i Frösunda var sågverket som sysselsatte cirka 15 - 20 anställda. Så småningom började

även vår far vid sågen, men det blev för en relativt kort tid. Han ville annat.

Byggmästarkurs

Intresset för husbyggnation ökade och för att bli egen företagare var det ett måste att förkovra sig. Följden blev Stora Byggmästarkursen på Hermodsskolan per korrespondens. Under några år tog den många kvällar och helgdagar i anspråk, tillsammans med dagligt arbete. Det blev nog en jobbig tid. Idrotten, främst fotbollen, var ett stort intresse men tiden räckte inte till och arbetet måste gå före.

Förlovning med Gunhild Åkerlind på Stora Vreda 1924 och giftermål 1927.

De år som följde tror vi att fader Ragnar på allvar började tillverka taktegel och byggsten i betong. Han införskaffade hjälpmedel, apparater för att kunna tillverka dels taktegel, dels Nopsasten som stenen kallades.

Platsen var den röda ladan som ligger vid vägskälet till Grebylund. Många ladugårdar och boningshus i socknarna häromkring är uppförda av dessa produkter. Det finns tegeltak som ännu idag ligger kvar.

Många projekt

Det är omöjligt för oss att i kronologisk ordning räkna upp alla arbeten som utfördes på alla platser. Därför delar vi upp arbetsprojekten i två avdelningar: Hemorten norr om Stockholm och Mälaröarna. Objekten överlappar varandra i tid.

Vi börjar på hemmaplan från åren 1927 - 30 och framåt. Vår far började då som tidigare nämnts ta egna arbeten. Då behövdes arbetskraft. Han anställde därför under åren framöver unga killar som utbildades till murare, timmermän och snickare. Man kan säga att Ragnar var ortens arbetsförmedling, som någon sade.

Det första arbetet på hemmaplan var ladugården på Hamra gård cirka 1930 - 31. Vidare följde Vägstyrelsens garage vid vägkorset till Stolp-Ekeby cirka 1934 - 36. Huset är numera rivet. Han var också delaktig entreprenör vid brobygget över ån vid ovan nämnda vägkors. Bron byggdes troligen under samma tid som väg-garaget. Den nya vägen kom också till då.

De följande arbetena kan vi ej ange någon tidsangivelse på, då de går i varandra. Vi fortsätter med underbyggnad av ladugården på Bergs gård. Under en följd av år utförde han byggnationen på Lövsta Säteri, nyproduktion av arbetarbostäder, diverse smärre reparationer i huvudbyggnaderna samt om- och underbyggnad av ladugården. Han byggde ny ladugård och loge vid Torsholma, Fredins som vi kallar det, ombyggnad av ladugård vid Åttesta gård, ompaneling av klockstapeln och nybyggnad av bårhuset i Frösunda. Vidare byggde han flera gårdar och villor i Kårsta.

Kårsta kyrka

Ett intressant objekt var invändig helrenovering av Kårsta kyrka. Riksantikvarieämbetet yrkade till och med upptagning av trägolvet och befintlig stenläggning, samt utgrävning av underliggande jordmassor. Kyrkan blev alldeles kal, för att sedan byggas upp i nuvarande skick.

Det fortsatte med reningsverket i Ekskogen och diverse arbeten i Össeby kommun. Det största objektet på hemorten var nog Maskintellus, nuvarande gymnasiet och sporthallen i Vallentuna. Bygget gjordes i två etapper. Senare byggdes en tredje etapp av annan entreprenör.

Vidare byggde Ragnar många villor i Ormsta, Bällsta, Täby, Danderyd och Näsby Park samt utförde reparationer av hus i Gamla Stan.

De för oss nära byggnationerna var Solgärdet, som ägs av Inga och Lars Wredh och Ragnhildsborg, som nu ägs av Maria och Carl-Henrik Wredh. Båda villorna uppfördes av fader Ragnar under åren 1938 - 39. Ragnhildsborg ingick i den förut nämnda Hermodskursen som examensarbete. Huset blev då familjen Ragnar Wredhs bostad och hem.

Mälaröarna

Mälaröarna var i detta fall Lovö, Ekerö, Färingsö samt Råby-Rekarne söder om Eskilstuna. Det blev uppdrag åt Domänverket under en lång följd av år: 7 - 8 mycket stora ekonomibyggnader på Lovö, 8 stycken fristående arbetarbostäder vid Vattenledningsverket på Lovö, ombyggnad av Lovö prästgård och uppförande av bårhus och redskapsbod vid kyrkan. Arbetet vid Rekarne blev nog det största objektet som fader Ragnar har gjort, även detta åt Domänverket. Där, och vid några andra större arbeten, kom Valfrid Nyberg in som medentreprenör på träsidan. Valfrid var farfar till Berit Johansson på Sunnanskog.

Alfons minns

Det kan vara intressant för vår unga generation att veta hur de anställda hade det på 1930-talet. Vi fick göra ett besök hos familjen Alfons Lundin på

Fotboll var ett tidigt intresse hos Ragnar Wredh. Redan 1911 finns han med i Frösunda idrottsförening, här omgiven av sina lagkamrater:

I bakre raden från vänster står Leonard 'Lenne' Andersson, Ragnar Wredh, Fredrik Helgöstam, Elis Andersson och Sven Helgöstam. I främre raden sitter Gösta Helgöstam, Erik Rothman och Helge Andersson.

Framnäs vägen. Alfons var en av dem som tidigt anställdes av vår far.

Alfons minns:

- Jag började hos Ragnar 1937 och slutade 1948. När vi arbetade på Lovö åkte vi tåg och buss på söndagskvällarna för att vara på plats måndag morgon. På sommaren hände det att vårt gäng från Frösunda åkte cykel. Det tog 3,5 timmar, men det gick. Snart blev det så att vi arbetade in lördagarna och då blev det bättre. När vi var i Rekarne arbetade vi i 14-dagarsperioder på grund av resorna. Inom byggnads var det uppehåll i arbetet från december till och med mars, beroende på vädret. Den som fick inomhusarbete under vintern var överlycklig.

- Jag minns att Ragnar var noga med att vi skulle vara organiserade i vårt fack. När vi alla var överens om att arbeta in lördagarna kom facket och mopsade upp sig, men vi hörde inget av dem mer.

Hustrun Svea minns också:

- Det var svårast under kriget. Vi hyrde då en stuga med en hyra på 15 - 20 kr per månad. Hyran höjdes senare när vi fick elektrisk ström. Under kriget var Alfons inkallad under långa perioder, vilket gjorde att ekonomin blev ännu sämre. Hustrun fick en krona och barnen 50 öre styck per dag av staten. Det blev inte så fett.

- Kriget utplånade fem år av våra liv, slutar Svea.

När vi hör Svea berätta får vi inte glömma vår egen mor och alla andra kvinnor som var ensamma hemma med alla göromål och med det ansvar som blev följden.

Var tid är sin

Under senare delen av 1950-talet trapade vår far ner och gjorde bara mindre arbeten. Åren tog till slut ut sin rätt och firman upphörde 1969. Då hade vår far varit sjuk någon tid och han avled svårt sjuk 1975. En epok gick för oss alla i familjen ur tiden.

Vi båda söner Bernt och Olle är tacksamma att vi under många år fick arbeta med vår far.

Nu har vi kortfattat försökt minnas den tid som vår far verkade. Vi är förvånade över hur mycket han och hans medhjälpare hann med. De moderna arbetsmetoderna och mekaniseringen som finns idag fanns inte då. Det var mycket hantverk rakt igenom. Varje tidsepok har sitt.

Bernt och Olle Wredh

Ragnar Wredh var också aktiv i kyrkorådet i Frösunda. På den här bilden från 1951 står han längst till vänster tillsammans med Signe Andersson, Fritz Andersson, kyrkoherde Östen Hårdh, Herbert Sandgren, H Larsson och S Carlsson.

Ragnhildsborg uppfördes av Ragnar Wredh som examensarbete 1938 - 39. Han bodde sedan där med sin familj. Nu bor sonsonen Carl-Henrik Wredh med sin familj i huset, som utvändigt är praktiskt taget oförändrat.

Sockengudstjänst i Frösunda kyrka

Foto Bertil Hellsten

I januari frågade vår distriktspräst Eva Cronsioe om Sockenrådet kunde tänka sig att arbeta med en gudstjänst där "vanliga" sockenbor kunde delta och medverka. Kanske var vårt ja lite tveksamt. Skulle det gå att engagera frivilliga sockenbor?

Men under våren tog planerna form. Vi skulle försöka göra en sockengudstjänst den 30 september kl 17. Flygblad delades ut under våren, och till september bestämdes några planeringskvällar. Vi arbetade i smågrupper med att välja psalmer, predikomedverkan, dekoration och förbön. En kort presentation av bygdens historia från 1900- och 2000-talet ingick. Gudstjänsten blev samtidigt en skördevesper. Röda Korset lovade stå för serveringen av kyrkkaffet i Frösundagården.

"Sockengudstjänst i tacksamhetens tecken" stod det på det fina programbladet som delades ut i kyrkan. Bernt Wredh spelade på flygeln till inledning och psalmer. Bland annat sjöng vi "O store Gud" och en nyare psalm, "Guds kärlek är som stranden och som gräset", med text av A Frostenson och musik L-Å Lundberg.

Lina Backrud Ivrgren och Eva Cronsioe sjöng ett par sånger till gitarr, läste ur psaltaren 65 och evangelietexten från Lukas kap 17. Predikan var en dialog mellan Jean Bokström, Bo Ivrgren och Eva Cronsioe med utgång

från den tacksamhet mot livet, som vi trots motgångar ibland har anledning att känna.

Anne-Marie Karlsson berättade en del om bygdens historia. Kollekten, som togs upp av Oscar och Lina Backrud Ivrgren, gick via Röda Korset till Världens Barn. Den blev 1 600 kr. Grainne Bepperling, en av våra nyare sockenbor, sjöng några sånger till ackompanjemang av Ragnar Thedéen. Förbönen hölls av några föreningsmedlemmar.

Efter psalmen "Härlig är jorden" sjöng Grainne Bepperling en solosång som postludium. Sedan tågade vi ut ur kyrkan och bar med oss skördegåvorna in i Frösundagården. Det var mycket frukt, grönsaker och blommor som skänkts till kyrkans prydnad.

Stämningen vid kyrkkaffet var god och glad, och skördeauktionen blev livlig och rolig under Anne-Marie Karlssons ledning.

Sockenrådet med flera deltagare har senare utvärderat gudstjänsten och funnit att med den som ett första försök kan vi känna oss ganska nöjda med vårt arbete. Tanken att göra om detta finns nog redan hos deltagarna, men det behövs medverkan av fler sockenbor. Det är trevligt med nya ansikten i kyrkan. Barn och ungdomar kommer nog gärna med om de blir tillfrågade.

Kerstin Lundkvist

Frösunda Röda Kors-krets

Från Frösunda RK-krets kommer ett stort tack till alla medlemmar och även många andra som skänkt pengar till höstinsamlingen och gåvor till skördeauktionen som traditionellt hålls efter skördevesper i kyrkan.

Behållningen blev i år drygt 4 000 kr som går till Röda Korsets höstinsamling, som är nationell. Den kollekt som togs upp i kyrkan går tillsammans med ett tillskott från Frösunda RK till Världens Barn.

På vår önskelista står fler medlemmar i lokalkretsen i Frösunda. Årsavgiften är 150 kr och ingen blir "tvungen" att vara aktiv i kretsen; bara genom att betala din årsavgift som stödjande medlem är du mycket värdefull. På Frösunda hembygdsförenings julmarknad den 15 december kommer vi att delta med kortförsäljning och ett lotteri.

Kerstin Lundkvist

Qigong igång igen!

Alla kineser och andra är välkomna till vårens qigong-övningar i Frösundagården!

Starten för våren blir den 28 januari klockan 10:45. För den som inte varit med förut går det bra att prova på gratis första gången!

Ord från det förgångna

Språket lever och förändras. Här är några ord som fallit i glömska för att jordbruket rationaliserats.

När det skulle *plogas* (plöjas) på *gärdet* (åkern), lades det med plogen upp *rygg* med jämna mellanrum. Det plogades upp och ner tills det blev *slutrygg* eller *slutfåra*. Sist plogades *renar* eller *vändtegar* runt om.

Vid skörd *krakade* man vetet, havren *skylades* eller *gubbades*. Innan bindaren kördes ut skulle man *skära ikring* (slå med lie) runt åkern för att inte köra i säden, och efter gick oftast kvinnfolk och tog upp och band kärvar eftersom det användes lie att skära eller slå med. Och man *skär* säd, men *slår* hö och gräs.

Säden kördes in i logen där man *la stol* första varvet med axen uppåt, sedan alla varv ned axen nedåt.

Vid trösk *drog man i golv*, alltså lade upp banden på tröskverket där någon stod och *matade*. På somliga logar fanns en tillbyggnad, en *vandring* där oxar och senare hästar drog tröskverket.

På somliga gärdesgårdar fanns en *stätta* att kliva på. En *isstack* fanns på gården för att kyla mjölken. Korna fick *gröpe*, hönsen *stöp* (kli och vatten) och grisarna *skulor* från köket.

Spisen tändes, alltså vedspisen, med *töre*, och sedan lade man in *tinningar* eller *bångar* (sågade grenar).

Man gick eller cyklade *ändes vägen* (längs vägen).

Detta är några uttryck och ord. Säkert finns det många fler och de kan variera från gård till gård.

Britt Andersson

Hjälp på hemmaplan

I Frösunda finns många hantverkare och andra kunniga människor som gärna levererar sina tjänster och produkter lokalt. Här är några, men det finns många fler. Hör av dig om du har någon specialitet att bidra med!

SUNNANSKOG Konferenser, fester, julbord, skrattkurser.

www.sunnanskog.nu
kurs@sunnanskog.nu
Sunnanskog, Sunnanå 12
186 95 Vallentuna
08-512 302 06

EVA SOGNEVIK Hundfoder, handgjorda koppel och hundleksaker.

eva.sognevik@tele2.se
Frösunda Prästgård 8
186 95 Vallentuna
08-512 304 05

JOHANNA WÄHLIN Fårskinn.

hanni@teamwahlin.se
Grebylund 6
186 95 Vallentuna
08-512 303 67

STENÅS KERAMIK ANN-SOFI LIDÉN Keramik med permanent utställning.

liden.workshop@telia.com
Stenås, Stora Luttergårde 2
186 95 Vallentuna
08-512 302 13

GÖSTA LIDÉN Handskurna träskyltar för båt och hus.

www.boatplates.com
liden.workshop@telia.com
Stenås, Stora Luttergårde 2
186 95 Vallentuna
08-512 302 13

LÖFSTA GÅRDSMEJERI MARIE BACKRUD IVGREN Getost, honung.

Löfsta Säteri 5
186 95 Vallentuna
070-456 77 48

Alla är välkomna till Frösunda stationshus!

Foto Bertil Hellsten

Det är viktigt att träffas. Om man inte träffas så vet man inte ens vilket skonummer folk har.

En viktig träffpunkt har skapats under 2007 i Frösunda. Stationshuset har varit öppet flera tisdagar i månaden. Då har hembygdsföreningen bjudit på kaffe och de som kommer dit har bjudit på varandra och även på medhavda

bullar om någon skulle ha glömt.

Träffarna har ägt rum på tisdags-eftermiddagarna i år och kommer att fortsätta i vår.

I höst har vi mest snackat och spelat kort, men till våren blir det dessutom möjlighet att spela boule på en nyanlagd bana vid Frösundagården.

Alla är välkomna!

Den gamle grå

Jag stirrade på honom. Han verkade bekant på något sätt, men det var mycket som inte stämde. Han upptäckte att jag stirrade och stirrade tillbaka. Till slut var jag tvungen att fråga:

- Ursäkta, men är det du som är tomten?

Han suckade, drog efter andan, nästan som en snyftning och svarade

- Jo. Det är jag.

- Men, frågade jag, men du har ju så konstiga kläder. Dom är grå. Ska dom inte vara röda?

Han suckade tungt igen.

- Nä. Dom ska vara grå. Så har det alltid varit.

- Hm. Jag undrar om du verkligen är tomten i alla fall. Alla tomtar jag har sett har ju varit röda. Med vita kanter. Varför är du grå?

- Jag följer bara gällande traditioner och föreskrifter. Har du inte läst din Viktor Rydberg, till exempel?

- Viktor Rydberg? Biff a la Rydberg känner jag till, men den äter man. Inte läser.

- Nutidens ungdom! Känner inte till Viktor Rydberg! Pinsamt. Men han har skrivit den berömda dikten som handlar om mig: Tomten!

- Jaha, du menar "midvinternattens köld är hård ...". Just det, den handlar ju om tomten.

- Men minns du vad det står lite längre fram: "Står där så grå vid ladgårdsdörr, grå mot den vita driva, ...". Grå! Så har vi alltid varit!

Jag stirrade fortfarande på den lille gubben. Inte var han tjock heller. Och inga renar så långt ögat kunde nå.

- Men det där är ju en väldigt gammal dikt. Gäller den fortfarande verkligen?

- Gäller? Den handlar ju om den verkliga tomten, inte den här nymodiga efterapningen! Han har ju stulit min identitet!

- Men jag förstår inte riktigt. Den röda tomten är ju snäll, och åker runt med sina renar för att dela ut julklappar. Det är väl bara skönt att få lite hjälp med uppgifterna?

- Hjälp? Han hjälper ju inte till ett dugg. Tomtens uppgift är ju att hålla ordning på tomten, alltså på marken där huset ligger. Inte hjälper han, den där moderne tomtefuskaren, till med det va?

- Förresten, sa tomten och sänkte rösten och tittade sig omkring, förresten är den där moderne klåparen inte svensk heller. Han heter ju egentligen Sankt Niklas och kommer från början från Turkiet, men han tycks ha rest hit genom en omväg runt Tyskland och Amerika.

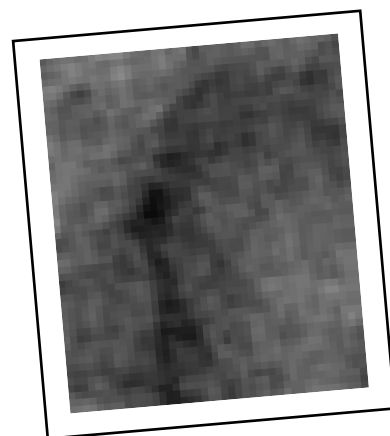
- Men det gör väl inget om han kommer från någon annanstans? Var kommer du själv ifrån?

- Jag kommer från Forntiden, och vill inte alls vara med om de här nya transigheterna. Renar! Det ska ju vara getabockar!

- Men du har ju i alla fall en röd mössa. Är det verkligen rätt då?

- Ja, det har vi alltid haft, men där går gränsen till julpyntandet. Men nu måste jag skynda mig hem så att jag inte missar Kalle Anka!

Bertil Hellsten

Jag tog en bild av tomten när jag träffade honom. När jag kom hem och tittade på bilden blev jag övertygad om att det var den verkliga tomten jag hade mött: Riktiga tomtar fastnar ju inte på bild!

FRÖSUNDA HEMBYGDSFÖRENING

Plusgiro 80 58 98-4. Medlemsavgift vuxen 100 kr/år.

Styrelse

Monica Blumenthal, ordförande.....	08-512 402 03
Anita Roos, sekreterare.....	08-512 302 66
Johanna Wählin, kassör.....	08-512 302 63
Kristina Edlund.....	08-512 303 37
Marie Backrud Ivgren.....	08-512 320 73
Malin Cederfjärd.....	08-544 957 88
Lars Wredh.....	08- 758 96 88
Lilian Ohlsson.....	08-512 300 53
Hans Palmekrans.....	08-512 300 15

SOCKENSTRUNT

Frösunda hembygdsförenings kvartalstidskrift, grundad 1978

Förra utgåvan var nr 2 2006

Arbetsgrupp för detta nummer

Monica Blumenthal, mockis@gloacalnet.net	08-512 402 03
Inger & Owe Eklund, stolpek@tele2.se	08-512 300 51
Bertil Hellsten (ansv utg), b@ev.se	08-512 302 54
Kerstin Lundkvist.....	08-512 300 04
Inge Ohlsson.....	08-512 300 53

